

NIEUWSBRIEF

ONDERWIJSCOÖRDINATIE VAN DE ZUSTERS VAN BERLAAR

NUMMER 31

JANUARI 2014

We koesteren nog steeds een droom voor onze scholen...

Stel: je hebt een tiental goede kennissen. Met sommigen ga je al eens samen eten, met een ander ga je naar een concert. Misschien neem je wel eens een weekendje vakantie met enkele anderen. Tot er een moment komt dat iemand je vraagt om enkel nog contact te houden met wie in de buurt wonen. De anderen moet je laten gaan en vervolgens moet je maar nieuwe kennissen zoeken dichterbij huis.

Toch al te gek, horen we u denken...?

Toch niet helemaal. Het wordt een realiteit voor congregationale schoolbesturen die—steeds op vraag van anderen—in de loop van hun lange geschiedenis her en der, verspreid over een grotere regio, scholen hebben opgericht. Deze scholen konden steeds rekenen op een warm-menselijk, geëngageerd en deskundig netwerk. De vorming van scholengroepen maakt dat sommige scholen die zich niet in het kerngebied van de huidige werking bevinden, voor een verscheurende keuze komen te staan.

Binnen onze organisatie werd een werkgroep opgericht die de voorbereiding van het gegeven 'scholengroep' en al wat daar komt bij kijken, op zich neemt. Naast zuster Leen Hertsens, algemeen overste, en zuster Marie-Josée Kempen, algemeen assistente, zetelen er twee oud-directieleden in, mevrouw Rosanne Heirman en de heer Werner Beyers. Het vijfde lid is de heer Jan Van Deuren, onderwijscoördinator. Van bij de aanvang heeft deze vijfkopige groep de evolutie van nabij gevolgd, al verscheidene malen overlegd, teksten bestudeerd en contacten gelegd. Dat laatste zowel op vraag van andere schoolbesturen als op eigen initiatief.

Het afwimpelen van het voorontwerp van de decreet maakt dat de druk nu even weg is en met meer kalmte kan gekeken worden naar opportuniteiten. Ondertussen gaf het VSKO de tekst vrij: "Krijtlijnen voor een toekomstige bestuurlijke schaalvergroting". Het mag een goede zaak heten dat bestuurskracht geplaatst wordt boven regionale verankering. Wij kunnen immers niet begrijpen waarom men een bestaand netwerk dat dagelijks zijn diensten bewijst zou moeten ontmantelen om iets nieuws te maken dat nog alles te bewijzen

heeft! Kan het congregaties aangewreven worden dat ze reeds decennia een scholennetwerk hebben uitgebouwd en inzake professionalisering van besturen én inzake mix van betaalde en vrijwillige bestuurders al een hele weg hebben afgelegd...? Voor de groep scholen van de Zusters van Berlaar begon deze professionalisering onder het Provinciaal Bestuur vanaf 1990 ... dus bijna een kwart eeuw geleden!

Als voorzitters van de verschillende schoolbesturen van de scholen van de congregatie willen we dan ook oproepen tot genuanceerd denken, tot het mogelijk maken van een 'menselijke' maat en tot het uitstippelen van een haalbaar tijdspad. Immers, vele studies over veranderingen en fusies in organisaties stellen duidelijk dat slechts een beperkt deel echt slaagt. Sommige auteurs pleiten zonder meer voor strategische samenwerking, wat tot meer succes zou leiden dan echt fuseren. Waarom? Omdat een aantal factoren erg onderschat wordt. En dan is daar eerst en vooral de organisatiebinding ... waarmee we bij het opvoedingsproject terecht komen. De tekst van het VSKO stelt onomwonden dat een scholengroep uitgaat van één opvoedingsproject. Nu wil dat bij congregationale schoolbesturen nogal eens een belangrijk item zijn. Ook bij die congregationale besturen die de pedagogische begeleiding hebben doorgegeven aan het bisdom blijft de input op het vlak van opvoedingsproject en pastoraal groot. Samenkomsten met directies, publicaties en website, bijeenkomsten met bestuurders, specifieke navormingsinitiatieven, het sponsoren van pastorale projecten, ... het behoort tot het aanbod waarin graag geïnvesteerd wordt, ook door de Zusters van Berlaar. "Hart van God op aarde zijn" blijft het keurmerk waarmee we ook jongeren van vandaag tegemoet treden. Men kan en mag niet verwachten dat in nieuw gevormde scholengroepen die band er zo maar is van in het begin. Het VSKO zal er goed moeten over waken dat er geen verregaande vervreemding optreedt die uiteindelijk demotiverend werkt. Onze oproep bestaat er dan ook in de complexiteit van integratieproblemen niet te onderschatten. Vervreemding bij het personeel is wel het laatste dat zou mogen gebeuren...

Interessante Informatie:

- *In het Instituut Mariaburcht te Stevoort wordt de nieuwbouw officieel ingehuldigd op vrijdagavond 25 april 2014.*
- *Het Mater Salvatoris Instituut te Kapellen viert zijn 75-jarig bestaan met een academische zitting op zaterdag 26 april 2014.*
- *De directies van de Basisscholen komen samen op maandag 5 mei 2014 te 14.00 uur.*
- *De directies van de Secundaire Instituten komen samen op dinsdag 3 juni 2014 te 14.00 uur.*

In dit nummer:

Sancta Maria naar Gambia	3
Samenkomsten directies	3
Sprokkels	4
Wij gedenken	4

**Aan allen een
gezegend 2014!**

Een tweede factor betreft het financiële. De 'incentives', een woord dat zo graag valt in deze context, zijn onbekend. Toch geven heel wat auteurs aan dat fuseren geld kost. Vergadertijd, notariële akten, bestemmingswijzigingen van lokalen en gebouwen, creatie van nieuwe functies, noem maar op. Er zal dus over gewaakt moeten worden dat we niet achteruit gaan in plaats van vooruit!

Een derde en specifiek probleem bij de scholengroepen is de regionale verankering. Het komt wel vreemd over dat, waar congregationale schoolbesturen bij scholengemeenschappen steeds aan alle overlegorganen (CASS, CAIM en koepel-VZW) actief hebben deelgenomen, nu de regio zo alles bepalend zou moeten worden dat dat niet meer mogelijk zou zijn. Het VSKO en de verbonden moeten zich hier duidelijk anders oriënteren. Niet de regio moet als een fetisj alles en allen bepalen. Veel belangrijker is het om tot goed uitgebouwde regionale overlegfora te komen waar degelijke afspraken worden gemaakt over rekrutering van leerlingen, oriëntering en studieaanbod. Meerdere scholengroepen in één regio hoeven helemaal geen nadeel te zijn. Voor het continueren van de veelzijdigheid in opvoedingsprojecten van het vrije net is het misschien juist een voordeel... De tekst van de "Krijtlijnen" stelt ondersteuning in het vooruitzicht: in het licht van het voorgaande pleiten wij voor een ondersteuning voor die congregationale besturen die zich verder regio-overstijgend willen ontwikkelen.

In de twee directievergaderingen van najaar 2013 werd een SWOT-analyse gemaakt door alle directieleden. Wat zijn, als we uitgaan van de vorming van een scholengroep 'Zusters van Berlaar', de sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen? De oefening werd eerst voorbereid door de werkgroep. Alle resultaten werden samengebracht en in de eerste helft van 2014 wordt dit gepresenteerd aan de zes schoolbesturen. Uiteraard komen de bedenkingen die we boven aangaven ook in deze analyse naar boven.

De autonomie waarmee onze scholen zich mogen en kunnen

bewegen in het grotere geheel wordt alleszins als een belangrijke troef aangegeven binnen de organisatie: bestuurders en directieleden willen dit niet kwijtspelen én geven aan dat het een attractief gegeven kan zijn in onze gesprekken met anderen. We zien dus ook echt wel kansen in een bestuurlijke schaalvergroting, mits met een aantal voorwaarden wordt rekening gehouden (zie kader onderaan).

We wensen nog aan te geven dat de weg die kleinere schoolbesturen te gaan hebben, vooral in het basisonderwijs, enorm is. Ook hier zullen Guimardstraat en vicariaten een rol te vervullen hebben en dan bedoelen we zonder meer om deze scholen en hun besturen niet onder de voet te laten lopen door grote spelers op het terrein. En een laatste bedenking handelt over de dienst Inrichtende Machten. Hopelijk beseft de top van VSKO en Verbonden dat deze dienst met het oog op de bestuurlijke schaalvergroting, danig dient uitgebreid te worden. Het wordt hoog tijd dat een substantieel deel van onze bijdragen gaat naar de ondersteuning van schoolbesturen en dat daar een afdoende bestaffing wordt uitgebouwd. Het "expertisecentrum" waarover de tekst van de "Krijtlijnen" spreekt hoort daar thuis, en nergens anders.

Al decennia lang situeren de scholen van de Zusters van Berlaar zich solidair en loyaal in het VSKO en zijn verbonden. Wij menen dat de gedachten die hier werden verwoord de volle aandacht verdienen. En wij blijven dromen koesteren voor onze scholen, net zoals de stichters dat in veel moeilijker omstandigheden ook hebben gedaan...

Johannes Daniëls, voorzitter VZW Sancta Maria—Aarschot
Godfried Kwanten, voorzitter VZW Onderwijsinrichtingen Zusters van Berlaar

Albert De Wilder, voorzitter VZW Vrije scholen van Kapellen centrum

Jan Van Deuren, onderwijscoördinator van de Zusters van Berlaar.

Onze bekommernissen op een rijtje...

1. Geen megabesturen, maar menselijke maat
2. Een haalbaar tijdspad
3. Uitbouw van een goed georganiseerd en gestructureerd regionaal overlegplatform
4. Ondersteuning voor de regio-overstijgende schoolbesturen
5. Aandacht voor de kleine schoolbesturen
6. Uitbreiding van de dienst Inrichtende Machten.

Wij menen dat bestuurlijke schaalvergroting enkel zal slagen als minstens met deze aandachtspunten wordt rekening gehouden.

"Dat een spiritualiteit bij de fusie kan worden meegenomen, is niet evident, maar toch belangrijk. In alle onzekerheid brengt de katholieke identiteit of de religieuze inspiratie rust en houvast. Het bewijst eens te meer dat fusies niet louter een technische aangelegenheid zijn, maar dat veel gevoelens en gewoonten meespelen. Waar het kan, is het van belang de levensbeschouwelijke kleur te behouden en de waarden van het verleden te vertalen in nieuwe structuren."

Jan Van Raes, personeelsdirecteur van het psychiatrisch centrum KUL, in *Tertio* 719 van 20 november 2013.

Sancta Maria alweer naar Gambia!

Voor het 4de jaar op rij zijn enkele leerlingen van het Aar-schotse Sancta Maria Instituut en het Damiaaninstituut op inleefreis naar Gambia geweest. Door de boeiende verhalen van de voorbije jaren was deze groep leerlingen super gemotiveerd. De bedoeling van deze reis blijft nog steeds dat de leerlingen kennis maken met de plaatselijke cultuur en er een uitwisseling gebeurt van de verschillende manieren van werken, Europees versus Afrikaans! De leerlingen van de studierichting Mode gaan hiervoor dagelijks naar een lokale school, het Little Trees Skill Trainings Center, waar ze samenwerken met de plaatselijke leerlingen. Het doel van de dagelijks samenwerking met de lokale school is nog steeds het maken van uniformen voor de Sawallah Nursery school, een kleuterschooltje dat al enkele jaren door onze projecten ondersteund wordt. Ook krijgen onze leerlingen de kans om een jurk te maken op Afrikaanse wijze.

De leerlingen van het Damiaaninstituut hebben dit jaar tafels en banken gemaakt voor diezelfde kleuterschool. Uit de nauwe samenwerking leren zowel leerlingen als leerkrachten veel van elkaar. Ook de vriendschappen die ontstaan tussen de leerlingen zijn prachtig om te zien.

Voor vele van onze leerlingen is de inleefreis naar Gambia een enige en unieke kans om dit land te ontdekken. Daarom plannen we 's namiddags regelmatig een uitstap. Op het programma staan onder andere een bezoek aan een batikfabriek, de heilige krokodillen poel, de reptielenboerderij, het slaveneiland en nog veel meer.

Op het einde van de reis gaan alle leerlingen samen de uniformen brengen naar de kleuterschool. Daar maken ze kennis met de lokale bevolking, die ons altijd met open armen ontvangt.

Het project "Africrack" wordt georganiseerd door vzw Joetz en de twee scholen. De reis zelf duurt 14 dagen maar onze leerlingen werken het hele jaar rond dit project. Er moet een aanzienlijke som geld ingezameld worden, waar onder andere de stof voor de uniformen van gekocht wordt maar ook machines, materiaal enzovoort. Jaarlijks organiseren we een Gambiaanse avond waarop het project voorgesteld wordt. Op die manier krijgen ouders en sympathisanten een mooi beeld van de reis en wordt ook de film van het voorbije jaar getoond! Dit jaar is deze dag gepland in februari.

Mede dankzij de steun van de congregatie van de Zusters van het Heilig Hart van Maria van Berlaar is het mogelijk om dit project te organiseren, waarvoor onze oprechte dank!

Ook de leerlingen van 5 Moderealisatie en -verkoop willen hierbij hun dank betuigen voor de gulle gift.

De begeleidende leerkrachten,
Carla Van Weert en Annick Wolfs

Dit was het 16de Pastoraal Project dat door de congregatie ondersteund werd. De organisatoren van deze inleefreis ontvingen voor de vierde maal een bedrag van 500,00 euro, omwille van de grote opvoedende waarde van dit initiatief in het licht van het opvoedingsproject *Hart van God op aarde zijn...*

Scholen kunnen nog steeds aanvragen doen bij het Algemeen Bestuur van de Zusters van Berlaar.

Samenkomsten van Directies...

Zoals reeds aangegeven in het hoofdartikel, bogen de beide directiegroepen zich over het gegeven "Scholengroepen", wat tot boeiende en geanimeerde gesprekken leidde. Maar dat was niet het enige agendapunt. De **Secundaire Instituten** (14 november jl.) stonden ook lange tijd stil bij de werking van de Pastoraal actieve groepen in de scholen en bij het gegeven "dialoogschool". De teksten die werden behandeld worden ook verder in de scholen met de PAG's besproken.

Tevens betekende deze samenkomst de laatste maal dat we Dian Mariën in ons midden hadden: zij legde ondertussen haar

taak als directeur van Middenschool 1 van het Instituut Heilig Hart van Maria (Berlaar) neer aan het einde van het eerste trimester.

Bij de **Basisscholen** (18 november 2013) werden twee teksten van het VVKBaO behandeld: de nieuwe versie van de tekst over de aanwending van de onderwijstijd en de visietekst over vroeg vreemde talenonderwijs.

Tweemaal een geslaagde samenkomst die naar goede gewoonte werd afgesloten met een gezamenlijke maaltijd in het klooster.

“Hart van God op aarde zijn”

Sprokkels

Dirk Van Rossem, voorheen coördinerende directeur van Scholengemeenschap “Noorderkempen”, werd vanaf 1 oktober 2013 aangesteld tot bisschoppelijk gedelegeerde voor het onderwijs in het bisdom Antwerpen. Dirk volgt Dis Van Berckelaer op in deze belangrijke opdracht en we wensen hem alle succes!

Het schoolbestuur van de VZW Vrije scholen van Kapellen centrum verwelkomde de heer Manu Van de Vliet in hun midden als nieuwe bestuurder. Manu is geen onbekende en verdiende zijn sporen reeds in Ouderraad en Schoolraad van deze basisschool. Moge hij de ploeg bestuurders met zijn kennis en ervaring verrijken en een steun betekenen voor directie en schoolteam.

In opvolging van mevrouw Dian Mariën werd de heer Hans Dielens met ingang van het tweede trimester aangesteld als directeur van Middenschool 1 van het Instituut Heilig Hart van Maria te Berlaar. Hans is al vele jaren actief in de school als leerkracht Lichamelijke Opvoeding en Biologie, was tevens mentor en lid van de personeelsgeleding van het LOC. De aanstelling gebeurde volgens de beproefde “Berlaarmethode”, met ruime bevraging van het personeel. Welkom in de directieploeg, Hans!

Wij gedenken...

Heb lief en ga door!

*Je zou kunnen huilen omdat ik er niet meer ben,
of je zou blij kunnen zijn omdat ik heb geleefd.
Je zou je ogen kunnen sluiten
en verlangen dat ik terug mag komen,
of je kunt je ogen openen
en zien naar alles en iedereen die ik achterliet.
Je hart kan leeg zijn omdat je mij niet meer kan zien,
of het kan vol zijn van de liefde die je met me deelde.
Je kunt morgen de rug toekeren
en voor gisteren gaan leven,
of je kunt mijn herinneringen bewaren
en ze voort laten leven.
Je kunt huilen en je afsluiten, leeg zijn...
of je zou kunnen doen wat ik zou willen:
open je ogen,
veeg je tranen af,
heb lief en ga door.*

Betty Zwanink

Deze tekst komt uit de mooie en aangrijpende viering waarmee werd afscheid genomen van Carine Roosen, leerkracht aan het Instituut Mariaburcht te Stevoort, Carine overleed na een zware ziekte op 19 november 2013. De afscheidsviering ging door in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Tongeren op 27 november jl.

In WZC Sint-Jozef te Wiekevorst overleed op 26 juli 2013 de heer Karel Verstappen (° 15 december 1929). De heer Verstappen is de vader van Eddy Verstappen, bestuurder van de VZW Onderwijsinrichtingen Zusters van Berlaar.

Geheel onverwacht overleed thuis de heer Eddy Van Kerckhoven, echtgenoot van mevrouw Nicole Van den Poel, oud-directeur van het Instituut Sancta Maria te Aarschot. Eddy werd geboren op 29 april 1951 en overleed op 18 november jl. In een volle Onze-Lieve-Vrouwekerk te Aarschot werd afscheid genomen op 23 november 2013.

Wij bieden aan allen die door dit verlies beproefd zijn, onze deelneming en sterkte.